

държавата и обществото в съответната страна, където те се установяват трайно (независимо дали на номадски или уседнал начин на живот).

Успоредно с тези два института сред циганите функционира още един своеобразен управленски институт в лицето на т. нар. **“лонджии”**. Тава дума за това, че всяка професионално обособена съставка на съответната циганска група или подгрупа си създава една или друга организация. Обикновено дадена лонджия наброява около 30 до 50 члена и има свое ръководство, наричано най-често **“Уста Баши”** и **“Егит Баши”**. На лонджиите се възлагат редица отговорности и задачи: да организират взаимоотношенията между членовете на съответния еснаф, да разрешават възникнали спорове между тях, да се грижат за изпадналите в нужда свои членове и техните семейства, - особено, когато има смърт и семейството на починалия се нуждае от помощ и утеха, и т. н.

Лонджиите обаче не се затварят само в така очертаните професионални рамки. Твърде често те се създават и на принципа на **“взаимопомощта”** и в извънпрофесионалните интереси и потребности на циганите. Дали лонджията ще се занимава с набиране на средства и организиране на сватбени (брачни и сунетни) тържества, за извършване на ритуална раздяла с починали, за някои специфични женски или младежки дейности и др. т., - това са все проблеми и дилеми, които се решават в различно време и с относително различни състави и предназначение на съответните лонджии.¹

В известна степен към организираните форми на обществен живот на циганите трябва да се отнесат и някои прояви в сферата на техния бит и култура. Вzeti в исторически ракурс в тази насока на едно от първите места следва да се вземат **организираните циркови, музикални и други забавно-развлекателни прояви, по линия на които ромите търсят не само препитание, но и развитие на някои заложби и дарования в себе си.**

Така например, има данни, че още по време на османотурското робство в София са функционирали организирани

¹ Виж: Кметова, Т. **“Лонджа”** - специфична форма на парична взаимопомощ сред циганите в София. - Български фолклор, 1992, кн. 2.